

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

543

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de onafhankelijkheid van peilingsorganisaties in Nederland* (ingezonden 23 oktober 2023).

Mededeling van Minister **De Jonge** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 6 december 2023).

Vraag 1

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel officiële politieke peilingen er in Nederland zijn en welke dat precies zijn?

Vraag 2

Weet u welke personen, van welke (overkoepelende/gelieerde) organisaties/bedrijven/organen er bij het samenstellen en uitvoeren van deze peilingen betrokken zijn? Zo ja, kunt u dat inzichtelijk maken en zo nee, waarom niet?

Vraag 3

Bij welke politieke peilingen is de rijksoverheid (indirect) betrokken, op welke manier en met/door welke personen, in welke hoedanigheid en met welke bevoegdheid? Bijvoorbeeld politieke peilingen die door een mediaplatform zoals EenVandaag van de Nederlandse Publieke Omroep worden geïnitieerd, worden indirect gefinancierd door de rijksoverheid, kunt u daarom aangeven of en op welke manier de overheid invloed uitoefent op dergelijke peilingen?

Vraag 4

Welke organisaties die politieke peilingen uitvoeren krijgen subsidie/financiering van de rijksoverheid en zijn er gelden die (ten tijden van verkiezingen) direct of meer ten goede komen aan politieke peilingen, bijvoorbeeld in de vorm van uitvoerings- en personeelskosten? Zo ja, kunt u deze financieringsstructuur gespecificeerd inzichtelijk maken?

Vraag 5

Bent u van mening dat er überhaupt politieke peilingen gedaan zouden mogen worden door organisaties die (indirect) gesubsidieerd en/of beïnvloed worden door en/of betrokken zijn bij de rijksoverheid en/of personen/bestuurslagen die daaraan op enige manier gelieerd zijn?

Vraag 6

Zo ja, kunt u beargumenteerd onderbouwen op welke manier belangenverstrengeling en politieke inmenging voorkomen wordt en de onafhankelijkheid van deze politieke peilingen gewaarborgd wordt?

Vraag 7

Kunt u uitleggen waarom bepaalde politieke partijen, die in alle districten aan de verkiezingen van 22 november 2023 deelnemen en/of nu ook al vertegenwoordigd zijn in de Tweede Kamer, bij bepaalde peilingen van organisaties die overheidsfinanciering ontvangen en (in)directe bestuurlijke banden hebben met de Haagse politiek, niet worden genoemd in de vragenlijsten en dus ook niet worden getoond in de peilingen?

Vraag 8

Vindt u niet dat juist peilingen die indirect worden gefinancierd en beïnvloed door de politiek de verantwoordelijkheid hebben om alle aan de verkiezingen deelnemende politieke partijen mee te nemen, ongeacht of zij eerder in die hoedanigheid aan verkiezingen hebben deelgenomen, het aantal leden van deze partijen, het aantal respondenten dat deze partijen noemt, of welke andere overweging dan ook? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Bent u zich ervan bewust dat vele kiezers de peilingen gebruiken als indicator voor de politieke partijen waarop gestemd kan worden en dat zij daarom van het bestaan van menig politieke partij niet weten, aangezien deze bewust niet worden weergegeven in de peilingen? Zo ja, is er dan geen sprake van onvolledige voorlichting van de bevolking, aangezien zij geen volledige informatie krijgen om de peilingen mee in te vullen? Zo nee, kunt u dan onderbouwd uitleggen waarom u vindt dat de deelnemers wel alle beschikbare en benodigde informatie krijgen?

Vraag 10

Realiseert u zich dat omdat bepaalde politieke partijen niet worden genoemd in de peilingen en kiezers dus niet kunnen aangeven dat zij (mogelijk) op deze partijen zouden willen gaan stemmen de uitkomsten van de peilingen niet representatief zijn? En erkent u dan ook dat door deze uitkomsten de publieke opinie actief wordt beïnvloed, omdat mensen daardoor kunnen denken dat bepaalde politieke partijen geen kans op verkiezingswinst maken en als gevolg daarvan hun stemgedrag laten beïnvloeden en/of zich niet realiseren dat zij op bepaalde partijen zouden kunnen stemmen, omdat zij van het bestaan niet afweten? Betekent dat niet dat de heersende politieke macht (indirect) invloed uitoefent op de verkiezingen en daarmee dus ook op de verkiezingsuitslag? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Wat zijn de criteria op basis waarvan politieke partijen worden meegenomen in de peilingen waarbij de rijksoverheid (indirect) betrokken is? Hoe zijn die criteria tot stand gekomen, op basis waarvan en wie waren/zijn daarbij betrokken?

Vraag 12

Weet u welke politieke partijen/bewindpersonen/Kamerleden/ambtelijke staf die op dit moment vertegenwoordigd zijn in het parlement en actief zijn voor de Tweede Kamer op enigerlei wijze betrokken zijn bij de politieke peilingen voor de aankomende Tweede Kamerverkiezingen van organisaties die overheidsfinanciering ontvangen? Op welke manier zijn deze partijen/bewindpersonen/Kamerleden/ambtelijke staf betrokken en waarom? Zijn er afspraken/overeenkomsten/samenwerkingen tussen deze partijen en wat behelzen deze? Welke (rapportage/verantwoordings)verplichtingen hebben de verschillende betrokken partijen en op welke manier wordt de Tweede Kamer hierover geïnformeerd? En is voor de kiezer inzichtelijk of en welke politieke betrokkenheid er is bij bepaalde peilingen en waar/hoe kunnen zij zich daarover informeren?

Mededeling

Hierbij deel ik u mede dat de aan mij gestelde vragen van het lid Van Haga (Groep van Haga) over de onafhankelijkheid van peilingsorganisaties in Nederland (ingezonden op 23 oktober 2023), met kenmerk 2023Z18066, niet binnen de termijn van drie weken kunnen worden beantwoord.

Voor de beantwoording van de vragen is meer tijd nodig in verband met de benodigde interdepartementale afstemming. Uw Kamer ontvangt de antwoorden zo spoedig mogelijk.